

BIULETYN BAŁTYCKI

WILBI

PODAJE WIADOMOŚCI BIEŻĄCE Z ŁOTWY ORAZ PERJODYCZNE Z ESTONJI I FINLANDJI.

Nr.

Wilno, dnia 21 stycznia 1932 r.

19.

Treść numeru:

LOTWA.

1. **Polsko-sowiecki** pakt o nieagresji w ujęciu "Pehdeja Brihdi". 2. Socjaldemokrats" o wyroku w sprawie brzeskiej. Kronika: 3. Usunięcie kierowniczki szkoły polskiej. 4. Ograniczenia importowe. 5. Sprawa walut obcych w Banku Łotewskim.

----oo§oo---

1. **Polsko-sowiecki** pakt o nieagresji w ujęciu "Pehdeja Brihdi".
"Pehdeja Brihdi" Nr. 13 z dn. 17. I. 1932 r. Art. p. t. "Pakt o nieagresji z ZSSR", Streszczenie:

W końcu 1926 r. Rosja Sowiecka w celu wykazania swej pokojowości i pozbawienia Polski, której militarystyczne tendencje całkowicie popierała Francja, okazji wołania o "czerwonym niebezpieczeństwie, wreszcie dla zabezpieczenia siebie przed możliwymi niespodziankami zaproponowała swym sąsiadom zachodnim podpisanie paktu o nieagresji. Dyplomacja polska, będąca w owym czasie u zenitu swego powodzenia postawiła warunek, by państwa nadbałtyckie podpisały z Rosją pakt o nieagresji w tym samym czasie co Polska. Wtedy Polsce przypadłaby niewątpliwie "na froncie zachodnim" rola kierownicza. Rosja Sowiecka na to się nie zgodziła i rokowania zerwała. Jedynie Litwa podpisała 28 września 1926 r. w Moskwie z Rosją Sowiecką "osobny" pakt o nieagresji, podkreślając tem samem, że zajmuje stanowisko antypolskie.

W końcu 1926 r., gdy doszedł do władzy rząd Skujeneeka, minister Spraw Zagr. Cielens rozpoczął samodzielnie rokowania z Rosją w sprawie paktu o nieagresji. Po omówieniu jednak pierwszych punktów rokowania się zerwały, gdyż nie doszło do porozumienia w sprawie sądów państw trzecich.

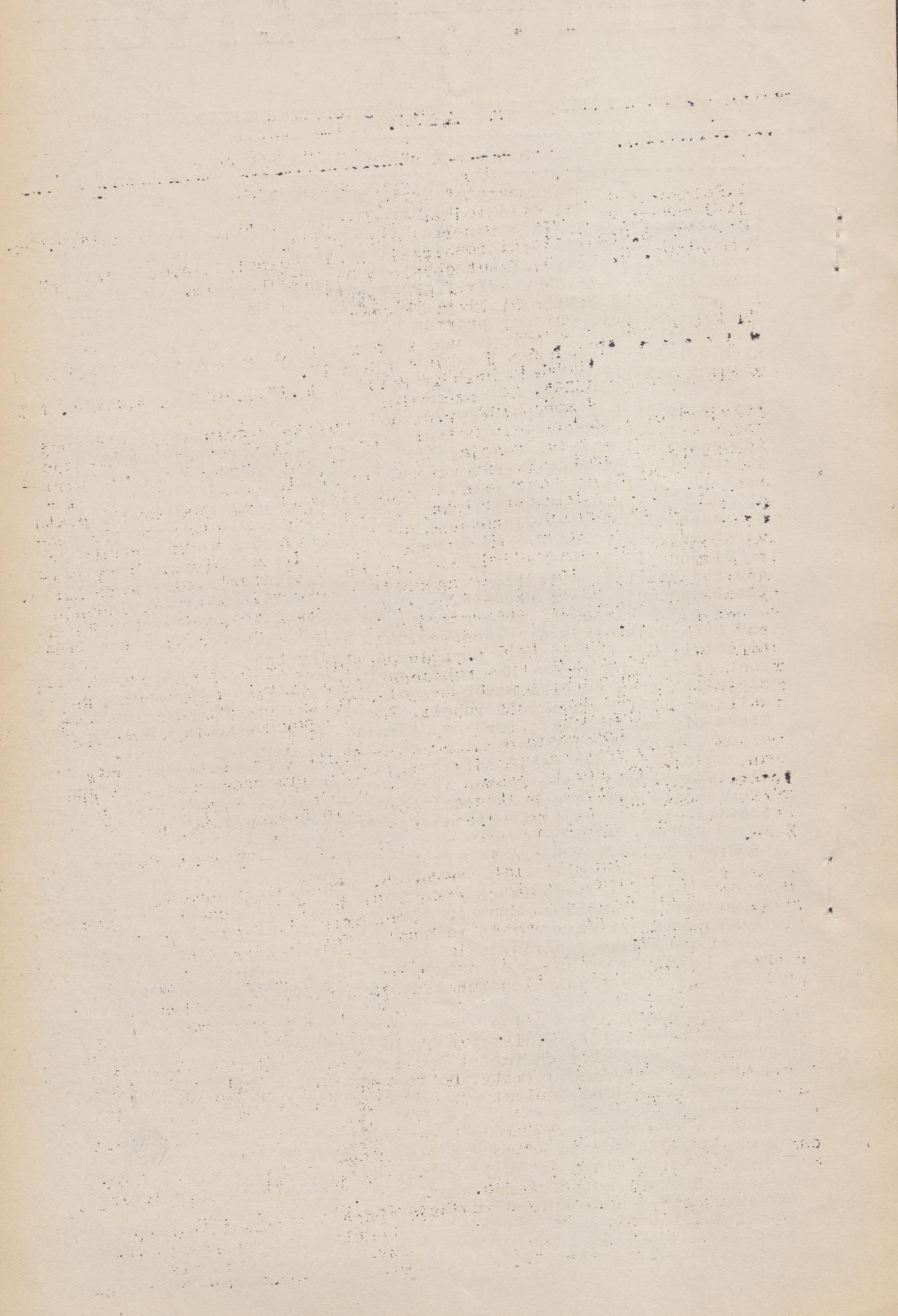
Rokowania dyplomatyczne Rosji i jej sąsiadów znów się rozpoczęły za czasów ministra Baludisa, przyczem podpisano protokół Litwinowa. Polska prowadziła wtedy bardzo aktywną politykę i istotnie umiała siebie postawić w położeniu "prima inter pares" wśród nowych państw, manewrując sprawą terminu podpisania paktu i stwarzając przykrości urzędnikom łotewskiego Ministerstwa Spraw Zagr.

Wreszcie, latem roku ub. rokowania w sprawie paktu o nieagresji rozpoczęły się na dobre. Główną rolę zaczęła odegrywać wtedy Francja, zmuszana warunkami ekonomicznymi. Ułożono pakt z zastrzeżeniem, że przed jego podpisaniem Moskwa porozumie się również z Warszawą.

Rozpoczęły się rokowania polsko-rosyjskie. Pod naciskiem Paryża Warszawa była w rokowaniach bardzo uступliwa. Jak głosi tekst paktu, Rosja nie uznała granic Polski z Niemcami i Litwą. Innymi słowy nie uznała Gdańska z korytarzem i Wilnośczyzny, jako składowych części Polski. Jedyny sukces Polski polega na tem, że Rosja obiecała zachować neutralność w wypadku, gdyby na Polskę napadło państwo trzecie, nie będąc sprowokowane /Niemcy/. Jednak od neutralności do uznania granic jest bardzo daleko. Utrzymuje się status quo, stwarza się dobre stosunki sąsiedzkie, lecz terytorjalne nabytki polskie nie pozostaną przy niej nazawsze...

Rosja Sowiecka utrzymała przyjazne stosunki z Niemcami, podkreślając w ten sposób, że nie uznaje traktatu wersalskiego, którego zresztą nie podpisywała.

Rokowania Łotwy z Rosją toczą się niezależnie od Polski i Francji, gdyż dla Łotwy żadne komplikacje w sprawach terytorjalnych nie istnieją. O ileby w przyszłości wyłonił się konflikt, dotyczący Gdańska, Łotwa w miarę możliwości winnaby zachować

wać neutralność i nie kłaść zdrowej głowy pod ewangelję, gdyż wcale się to jej nie oplaca.

W związku z tem Łotwa powinna swój pakt z ZSSR podpisać niezależnie od swego sąsiada południowego z jednoczesnem utrzymaniem kontaktu ze sprzymierzoną Estonją.

2. "S o c j a l d e m o k r a t s" o w y r o k u w s p r a w i e b r z e s k i e j .

"Socjaldemokrats" Nr.13 z dn.17.I.1932 r. Art.p.t."Ciemężyciele wolności polskiej". Streszczenie:

Sędziowie marszałka Piłsudskiego zadanie swe spełnili i przedstawicielei włościństwa polskiego skazali na rozkaz marszałka na ciężkie więzienie. Inaczej być nie mogło. Spragnionemu zemsty Piłsudskiemu potrzebne były fizyczne męki jego przeciwników. Historyk austriacki Wiktor Biobl pisze, że cesarz Franciszek w swoim czasie osobiście układał program udręczeń, stosowanych względem włoskiego włoskiego bojownika o wolność Brunno i więźniów politycznych. W sprawie brzeskiej dyktator Polski postępował tak samo, jak sadysta Habsburg.

Dyktatura polska znajduje się w niebezpieczeństwie. Podkopuje ją kryzys gospodarczy. Sędziowie polscy zrozumieli, że winni wtrącić przedstawicielei włości i robotników do więzienia, gdyż ich Uniewinnienie mogło stać się hasłem obalenia dyktatury. W Polsce niema niezawisłych sędziów. W sprawie brzeskiej sędziom nakazano skazać i sędziowie rozkaz wykonali.

Gdy stworzona przez Piłsudskiego dyktatura stała się dla narodu polskiego niecznośna, centrowe i lewicowe partje polskie zjednoczyły się, by bronić polskiego demokratyzmu i konstytucji, którą Piłsudski codzień deptał nogami. Marszałek kazał jednak przywódców tej koalicji uwięzić, jako "spiskowców przeciwko konstytucji i istniejącemu stanowi rzeczy".

Piłsudski może wtrącać do więzień i dręczyć starych serwowanych bojowników o wolność polską. Mimo wszystko wyjdą oni zwycięscami. Gdy Polska była podzielona między trzy mocarstwa i uciemiężona przez Habsburgów, Hohenzollernów i Romanowych, międzynarodówka socjalistyczna rzuciła hasło wyzwolenia Polski. Habsburgowie, Hohenzollernowie i Romanowowie runęli. Odrodziła się polska republika. Stała się ona jednak ofiarą awanturnika, który naród polski obecnie dręczy tak samo, jak to dawniej czynili ukoronowani despoty. I znowu międzynarodówka socjalistyczna walczy o polską wolność. Jak dawniej przeciwko trzem despotom, tak obecnie przeciwko ich następcy kieruje się grzmiące hasło socjaldemokratów litewskich i socjalistycznej międzynarodówki: Niech żyje wolna Polska.

Kronika, 3. U s u n i ę c i e k i e r o w n i c z k i s z k o ł y p o l s k i e j . Jak podaje "Pehdeja Brihdi" /Nr.13/, kierownicza szkoły polskiej wJuchnikach /pow.dyneburski/ została z zajmowanego stanowiska usunięta za prowadzenie agitacji na rzecz Polski. Wspomniana nauczycielka zwabiła różnemi niedopuszczalnymi sposobami dzieci łotewskie i białoruskie do polskiej szkoły. Ludność miejscowa przedłożyła odnośnym czynnikom podania z prośbą o zlikwidowanie rzeczonyj szkoły polskiej lub zastąpienie jej szkołą gminną.

4. O g r a n i c z e n i a i m p o r t o w e . Jak podają "Jaunakas Zinas" /Nr.12/, Ministerstwo Finansów pośpiesznie opracowuje listę towarów, których import będzie ograniczony niezależnie od dawniej już sporządzonej listy. Do towarów takich należą tkaniny wełniane i bawełniane, galanterja, owoce z ciepłych krajów i t.d.

5. S p r a w a w a l u t o b c y c h w B a n k u Ł o t e w s k i m . Jak podają "Jaunakas Zinas" /Nr.12/, Komisja Walutowa Ministerstwa Finansów stwierdziła, że eksporterzy nie oddają walut obcych Bankowi Łotewskiemu, a sprzedają ją importerom po cenie wyższej niż wynosi kurs oficjalny. Szereg firm pociągnięto do odpowiedzialności.

Faint, illegible text covering the page, possibly bleed-through from the reverse side. A large handwritten number '17' is visible in the upper right quadrant.

17